

Jungen, som kan betale den, saa det i Virkeligheden er en Forordning uden mindste Værdi for Island.

Jeg har ingen Tvivl om, at Island er et Land, der har en bedre Fremtid for sig, dersom vi ville forsøge at lovgive for det paa en fornuftig Maade, og det er det, vi have troet nogenlunde at ramme ved det, Udvalget her har foreslaaet det ærede Thing at antage. Jeg beder indstændigt den ærede Minister om, at han ikke nu af private eller personlige Hensyn vil lægge Hindring i veien for, at vi kunne behandle dette Forslag, og høre hans ærede Mening til 3die Behandling om, hvad han troer vi ikke have truffet rigtigt. Jeg beder det ærede Thing om Tilgivelse, fordi jeg saa længe har opholdt det, men jeg nægter ikke, at det er en Sag, som i høi Grad interesserer mig.

Indenrigsministeren: Til hvad jeg allerede under nærværende Sag har udtalt, skal jeg kun sige, at det skulde være mig kjært, hvis der under de Forhandlinger, som Thinget vil fortsætte, maatte fremkomme Noget, som kunde tjene til Forbedring af den Lov, som Regjeringen om kort Tid agter at forelægge; men jeg maa kun udtale, at jeg i det, som den sidste Taler anførte, ikke finder et eneste Ord, hvoraf jeg kan drage nogen Nytte. Men derfor er det vel muligt, at der fra andre Sider kan fremkomme noget Saadant.

Ordføreren: Det Foredrag, vi nylig have hørt af den ærede Rigsdagsmand for Kiøbenhavns 2den Valgfreds (M. Hage), var i flere Henseender af en saa curiøus Bessaffenhed, at jeg ikke troer, at det godt kan staae gaanske uimodfagt. Jeg veed virkelig ikke, om den ærede Rigsdagsmand mener, at man ved denne Lov, eller ved hvad vi kunne gøre for Island, kunne forøge dets Kornproduction til det 11Dobbelte, ligesom Sukkerproductionen blev forøget i Vestindien; men, selv om han end ogsaa kunde forøge den til det 11Dobbelte af hvad det var i Oldtiden, saa er jeg dog aldeles overbevist om, at den vil blive yderst ubetydelig. At paastaae, at der paa Island i Oldtiden har været nogen stor Kornavl, og at den var gaaet tilgrunde ifølge Indskrænkninger i Handelen, det er Noget, som paa ingen Maade kan holde Prøve. Det Argument for, at Islanderne

havde en betydelig Kornavl, som man henter fra den Omstændighed, at de nøledes med en 4 til 6 Ladninger Korn fra Norge, har virkelig ikke det Allermindste at betyde; thi, naar man seer hen til Nordboernes Levemaade i Oldtiden, saa vil man finde, at de dengang brugte langt mindre Kornvarer end nu, og det var ogsaa Tilfældet baade herne og i Norge, at Tødemidlerne meget mere bestode i animaliske Producter, i Kjød og Fisk, end de nu gjøre. Man har vistnok enkelte Spor af, at der blev avlet Korn paa Island, men tillige, at det var meget ubetydeligt; jeg troer saaledes, at det med Hensyn til Gaarden Keyholt, som Snorre Sturlesøn eiede, blev fremhævet, at der kunde der avles saa meget Korn, at man havde frist Meel til Ruge; men det blev anført som en Mærkelighed, og det er netop en Gaard, hvor hele Terrainen vistnok har en usædvanlig høi Grundvarme som Følge af de varme Kilder, som i stor Rigdom springe ud ved Gaarden, saa at det rimeligvis er en Jordbund, som kan være særdeles gunstig til at faae lidt Byg modent engang imellem; men i Almindelighed er det meget sjældent, at det vil lykkes at faae det modent; det lykkes i det Mindste ikke mig, da jeg anstillede et Forsøg dermed. Der har iøvrigt for længere Tid siden været anstillet omhyggelige Oveveielser om denne Gjenstand, navnlig af Stiftamtmand Thodal, som var meget nøie kjendt med saadanne Forhold, da han havde opholdt sig i det yderste Lapland, hvor han havde reguleret Grændsen mellem Norge og Finland, og saaledes var kjendt med Forholdene i de nordligste Voigder paa Jorden, hvor Kornavl drives; og han henvendte ogsaa med den varme Interesse, han havde for Island i det Hele, og som han har lagt for Dagen ved de mange af ham, navnlig efter hans Nedkomst fra Island, fremkaldte Lovforanstaltninger, sin Opmærksomhed paa dette Punct; men det var ikke muligt at bringe Noget ud deraf, og det var virkelig ikke Handelsens Skyld. Naar den ærede Rigsdagsmand har sagt, at Island forsynedes alene fra Kiøbenhavn, saa forholder det sig heller ikke gaanske saaledes. Allerede siden Handelsens Frigivelse 1787 er Landet gaaet over-